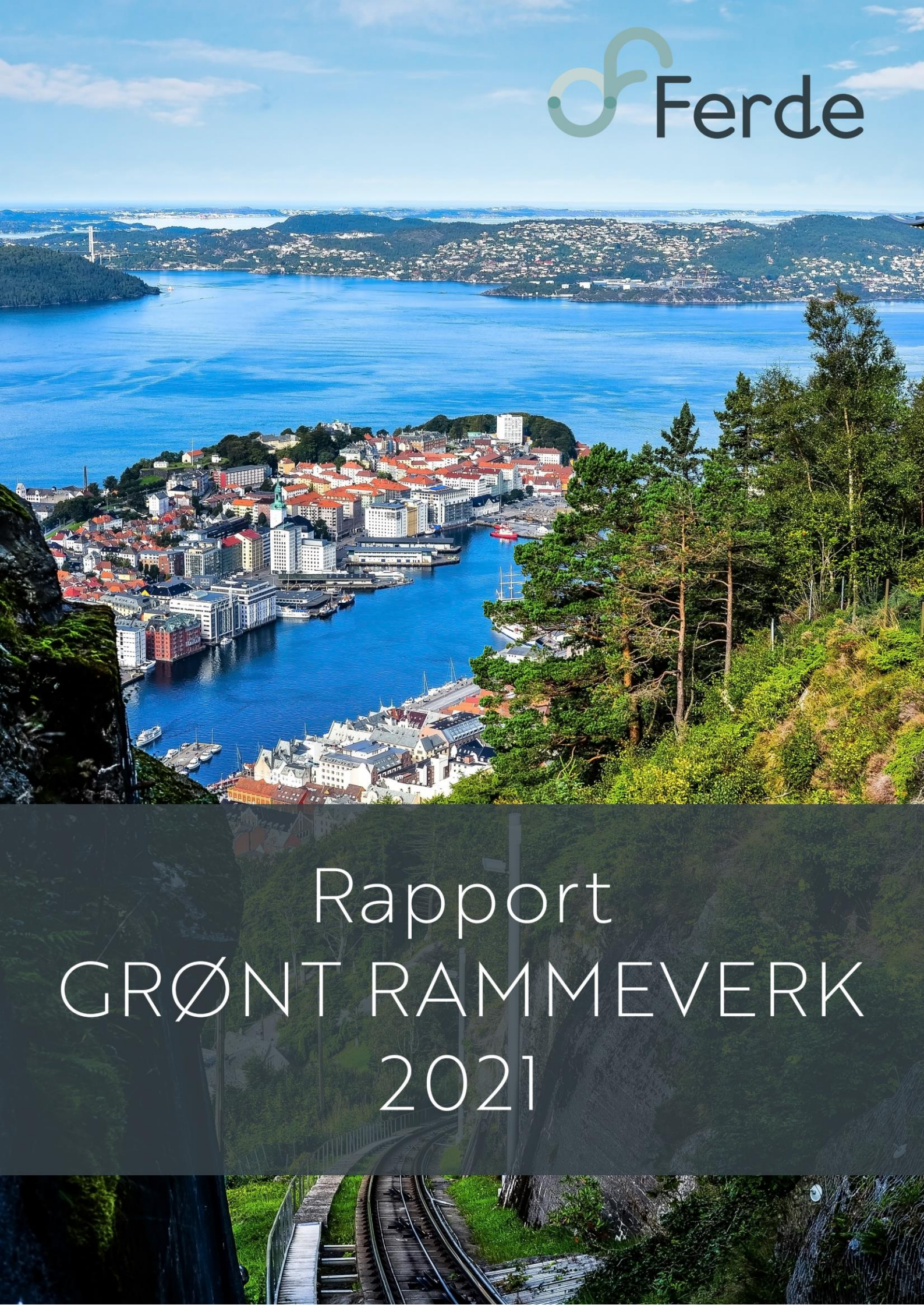

A high-angle photograph of a coastal town with red-roofed buildings and a harbor, surrounded by a deep blue fjord and green hills. The town is nestled in a valley, with the water extending to the horizon under a clear sky. In the foreground, there are lush green trees and a rocky outcrop.

Rapport GRØNT RAMMEVERK 2021

Innholdsfortegnelse

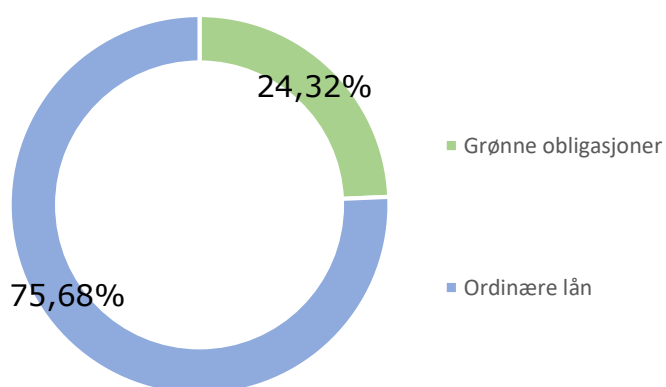
1. Innledning	3
1.1. Andel grønne lån per 31.12.2021	3
2. Bypakke Bergen.....	4
2.1. Utestående beløp Bypakke Bergen.....	5
3. Rapportering	6
3.1. Allokering av midler	6
3.1.1. Beløp investert i hver av investeringskategoriene.....	6
3.2. Effekt og gevinst av tiltak.....	7
3.2.1. Bybane – Antall km.	7
3.2.2. Sykkelvei – Antall km.....	7
3.2.3. Estimert Co2 utslipp som er redusert og/eller unngått på prosjektnivå	7
3.2.4. Passasjerstatistikk kollektivtrafikk for Bergensområdet.....	8
3.2.5. Endring i antall syklende 2021 sammenlignet med 2020	8
4. Referanseliste	9

1. Innledning

Ferde er et regionalt bompengeselskap med en visjon om effektiv finansiering av fremtidens samferdsel. Ferde skal gjennom arbeid i egen region være en drivkraft for bærekraftig, effektiv og sikker finansiering av bompengeprosjekter i Norge. Flere av våre prosjekter inneholder store investeringer for utbygging av kollektivtrafikk, gang- og sykkelvei. Denne type investeringer gir et positivt miljøbidrag og kvalifiserer for finansiering ved grønne obligasjoner.

Høsten 2019 var Ferde det første regionale bompengeselskapet til å etablere et rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner. Rammeverket er utarbeidet i henhold til «The Green Bond Principles» publisert i 2018 av The International Capital Market Association, og er gjort i samarbeid med DNB. Rammeverket er gjennomgått og vurdert av CICERO Senter for klimaforskning, som har gitt det graderingen «Dark green», som er den høyeste graderingen som kan oppnås. Ferde er i dag en av de største utstederne av grønne obligasjoner i det norske markedet med totalt utestående grønne lån på 5,5 milliarder kroner per 31.12.2021. Grønne lån utgjør 24,3% av Ferde sin totale gjeldsportefølje på 22,6 milliarder kroner.

1.1. Andel grønne lån per 31.12.2021

Grønne lån reduserer ikke utslipp eller klimaavtrykket direkte, men bidrar til økt investorfokus på bærekraftige investeringer og således kapitalflyt mot prosjekter som bidrar positivt til et lavere klimaavtrykk.

Ferde ønsker å øke andelen grønn finansiering i porteføljen fremover og har som mål å være en drivkraft for det grønne skiftet gjennom finansforvaltningen. Dette innebærer å identifisere og kvalifisere nye prosjekter eller deler av prosjekter for grønn finansiering. Tett dialog med oppdragsgivere og lokale styringsgrupper blir viktig for sammen å identifisere og kvalifisere aktiviteter som faller innenfor vårt grønne rammeverk.

Grønt rammeverk og Second Opinion fra CICERO ligger tilgjengelig på Ferde sine hjemmesider.

2. Bypakke Bergen

Bypakke Bergen delfinansierer samferdselsprosjekter i Bergen, hovedsakelig utbygging av bybane, men også investering i gang- og sykkelvei, kollektivløsninger, tryggere og bedre veier og miljøgater for å kutte bilkø og klimagassutslipp. Bypakke Bergen er en del av Miljøløftet. Miljøløftet er et samarbeid mellom stat, fylke og fem kommuner om nullvekstmål i Bergensområdet. En kan lese mer om Miljøløftet på deres hjemmeside¹.

Bypakke Bergen har en innkrevingsperiode på 20 år frem til utgangen av 2037. Garantirammen for låneopptak er på 6,1 milliarder kroner. Bypakke Bergen er i dag det eneste av Ferde sine prosjekter som er finansiert med grønne lån.

De første grønne obligasjonslånene ble utstedt i november 2019. Ved utgangen av 2019 hadde Bypakke Bergen 2,8 milliarder kroner i grønne obligasjoner som tilfredsstiller Ferde sitt rammeverk. I 2020 var det utstedt grønne obligasjoner for ytterligere 2,5 milliarder kroner. Ved utgangen av 2021 hadde Bypakke Bergen 5,5 milliarder kroner i utestående gjeld, fordelt på totalt seks grønne obligasjoner. Lån er benyttet til refinansiering og nye investeringer i grønne formål, se allokeringsoversikt i avsnitt 3.1.

2.1. Utestående beløp Bypakke Bergen

Ticker	Beskrivelse	Utestående beløp	Forfall
FERDE14 PRO ESG	Ferde AS 19/22 FRN	600 000 000	13.05.2022
FERDE19 PRO ESG	Ferde AS 20/22 FRN	500 000 000	28.11.2022
FERDE12 PRO ESG	Ferde AS 19/23 FRN	1 100 000 000	13.02.2023
FERDE17 PRO ESG	Ferde AS 20/23 FRN	1 100 000 000	23.11.2023
FERDE18 PRO ESG	Ferde AS 20/24 FRN	1 100 000 000	23.09.2024
FERDE13 PRO ESG	Ferde AS 19/25 FRN	1 100 000 000	13.05.2025
Totalt		5 500 000 000	

3. Rapportering

Lånene fra 2021 har finansiert følgende investeringer i Bergensprogrammet som omhandler tog og/eller bybane, veier tilrettelagt for lavutslippskjøretøy og/eller kollektivfelt, gangvei, sykkelvei og sykkel tunnel. Miljøløftet i Bergen har bidratt med rapporteringstall under allokering av midler samt effekt og gevinst av tiltak.

3.1. Allokering av midler

3.1.1. Beløp investert i hver av investeringskategoriene

Kategori	Investert før 2019	Investert 2019	Investert 2020	Investert 2021
Bybanen BT 1-3	3 012 958 000*			
Bybanen BT 3		20 000 000		
Bybanen BT 4		659 000 000	700 000 000	923 000 000
Gangvei, sykkel tunnel og sykkelvei		10 660 000	30 000 000	3 582 000
Bybanen BT 5 - Planlegging bybanen Bergen sentrum til Åsane		41 000 000	48 800 000	51 000 000
Totalt	3 012 958 000	730 660 000	778 800 000	977 582 000
Totalsum	5 500 000 000			

*Det er totalt investert 7,2 milliarder på bybanen BT 1-3 før 2019 hvor ca. 3 milliarder av midlene er lånefinansiert av Ferde.

Bybanen i Bergen har foreløpig fem byggetrinn der byggetrinn 1-3 er ferdigstilt fra Bergen sentrum til Bergen lufthavn Flesland:

- Byggetrinn 1 (ferdig 2010): Bybane fra Bergen sentrum til Nesttun.
- Byggetrinn 2 (ferdig 2013): Bybane mellom Nesttun og Rådal (Lagunen).
- Byggetrinn 3 (ferdig 2016): Bybane mellom Rådal (Lagunen) og Flesland samt ferdigstilt sykkelvei fra Lagunen til Flesland.
- Byggetrinn 4: Bybane under utbygging fra Bergen sentrum til Fyllingsdalen. Planlagt ferdigstilt 2022-2023. Utbygging av sykkelvei fra Bystasjonen i Bergen til Oasen i Fyllingsdalen.
- Byggetrinn 5: Planlegging av Bybanen fra Bergen sentrum til Åsane. I 2021 er det blitt arbeidet med reguleringsplan for Bybanen BT 5 til Åsane samt planforslag med teknisk forprosjekt for hele strekningen, og en tunnelutredning for sentrum. Sykkelvei planlegges fra Kaigaten i Bergen sentrum til Vågsbotn i Åsane.

3.2. Effekt og gevinst av tiltak

3.2.1. Bybane – Antall km.

Kategori	Antall km ferdigstilt	Antall km under bygging	Antall km vedtatt startet opp
Bybane BT 1 (dobbeltspor)	9,8		
Bybane BT 2 (dobbeltspor)	3,6		
Bybane BT 3 (dobbeltspor + depot)	3,6		
Bybane BT 4 (dobbeltspor)	7,0	2,5	
Bybane BT 5 (dobbeltspor)			12,8
Totalt	24,0	2,5	12,8

3.2.2. Sykkelvei – Antall km.

Kategori	Antall km ferdigstilt	Antall km under bygging	Antall km vedtatt startet opp
Sykkelvei BT 3	4,2		
Sykkelvei BT 4	1,0	7,0	
Sykkelvei BT 5		2,0*	12,7
Totalt	5,2	9,0	12,7

*Sykkelvei med fortau bygges ut på Hjeltestadvegen mellom Blomsterdalen og Ådland bru. Unøyaktig/uoffisielt tall beregnet i Google maps basert på opprustet strekning. Tilhører Hjeltestadvegen-prosjektet hvor det også er bygget ny vei på samme strekning.

3.2.3. Estimert Co2 utslipp som er redusert og/eller unngått på prosjektnivå

Utslippskilde	Utslipp (tonn CO ₂ -ekvivalenter) 2019	Utslipp (tonn CO ₂ -ekvivalenter) 2020	Endring fra 2019 (%)
Buss	20 972	20 088	+4,2%
Personbiler	196 190	170 191	+13,3%
Tunge kjøretøy	85 131	86 446	-1,5%
Varebiler	41 632	40 859	+1,9%

Tall er hentet fra Miljødirektoratet sitt utslippsregnskap som viser utslipp av klimagasser i veitrafikk i Bergen kommune(Miljødirektoratet,2020). Tall for 2021 kommer høsten 2022.

3.2.4. Passasjerstatistikk kollektivtrafikk for Bergensområdet

Kategori	Antall påstigninger per år 2019	Antall påstigninger per år 2020	Antall påstigninger per år 2021
Bybane	18 655 000	12 425 000 ²	13 901 000
Buss og båt	51 149 000	32 895 000 ³	39 996 507
Totalt	69 804 000	45 320 000	53 897 507

²Nedgang på 33% fra 2019-2020 skyldes i hovedsak Covid-19 pandemien

³Nedgang på 35% fra 2019-2020 skyldes i hovedsak Covid-19 pandemien

3.2.5. Endring i antall syklende sammenlignet med året før

Byområde	År	Endring i antall syklende sammenlignet med året før (%)
Bergen	2019	+6,8%
Bergen	2020	+3,6%
Bergen	2021	-14,5%

Beregning er basert på et sett tellepunkter i Bergen (Statens vegvesen, 2022).

4. Referanseliste

Bergen kommune (2022). Reguleringsplaner for Bybanen. Hentet fra: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/reguleringsplaner-for-bybanen/bybanens-fem-byggetrinn>

Ferde AS (2022). Rapporter. Hentet fra: <https://ferde.no/om-ferde/rapporter>

¹Miljøløftet. (2022). Miljøløftet. Hentet fra: <https://miljoloftet.no/>

Miljødirektoratet. (2020). Utslipp av klimagasser i kommuner. Hentet fra: <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=662§or=4>

Statens Vegvesen. (2022). Sykkelindeks. Hentet fra: <https://www.vegvesen.no/fag/trafikk/trafikdata/indekser/sykkelindeks>

Forkortelser:

BT = byggetrinn

PRO ESG = Professional investors – Environmental Social and Governance